

FRIVILLIGHETNORGE

Nærings- og handelsdepartementet (NHD)
Postboks 8014 Dep.
0030 OSLO

10. august 2012

Høringsvar - Utredning om sosialt entreprenørskap og innspill til Nærings- og handelsdepartementets videre arbeid

Frivillighet Norge viser til høringsbrev datert 23.04.12 og telefonsamtale 25.06.12 med invitasjon til å komme med høringsuttalelse til utredningen om sosialt entreprenørskap innen 10. august 2012.

Frivillighet Norge har behandlet saken, og har følgende merknader og innspill til utredningen om sosialt entreprenørskap.

Om Frivillighet Norge

Frivillighet Norge er et interessepolitisk samarbeidsforum for frivillig sektor, stiftet 19. September 2005. Vi har mer enn 275 frivillige organisasjoner som medlemmer som til sammen representerer over 60.000 lag og foreninger over hele landet.

Gjennom Frivillighet Norge arbeider virksomhetene for frivillighetens rammebetingelser, og bidrar til å utvikle frivillighetspolitikken i Norge. Vi arbeider for et best mulig samspill mellom frivillige virksomheter rundt saker av felles interesse, og skal aktivt fremme frivillighetens og de frivillige organisasjonenes interesser i samfunnet.

Hva er en sosial entreprenør?

Frivillighet Norge er enige i rapportens definisjon av begrepet "sosiale entreprenører". Sosiale entreprenører er profittbaserte foretak som skiller seg fra aktører i henholdsvis frivillig og offentlig sektor ved at de bruker forretningsbaserte metoder for å nå sine mål.

Det er viktig å beholde en klar grensegang mellom sosiale entreprenører og ideelle og frivillige aktører. Ideelle aktører på helse- og velferdsfeltet kjennetegnes ved at de:

- drives som nonprofitbaserte foretak. Det vil si at et eventuelt overskudd gjeninvesteres i driften av virksomheten, det blir ikke utbetalt til eierne.
- er registrert i Frivillighetsregisteret.
- primært har helseformål eller sosiale formål.
- eies av, eller har sitt utspring i, en stiftelse eller frivillig organisasjon med demokratisk oppbygging og høy grad av delaktighet og medbestemmelse.

- representerer en merverdi i form av sin pionerrolle, sitt brukerperspektiv, sin tilgang på frivillige og/eller likemenn, sin rolle som talerør for brukergrupper, den høye tilliten virksomheten har og/eller det helhetlige perspektivet som ligger til grunn for arbeidsmetode og driftskonsept.

Grensegangen mellom disse ulike formene for aktører er viktig, ikke minst fordi de må stimuleres gjennom ulike politiske tiltak. Frivillighet Norge støtter at sosiale entreprenører primært behandles som forretningsorienterte næringsaktører.

Sosialt entreprenørskap som metode

Enkelte frivillige organisasjoner har enheter som bruker sosialt entreprenørskap som metode. Eksempler på dette er Sally Ann, som er en del av Frelsesarmeen, og Gatemagasinet Asphalt, som er etablert i regi av blant andre Kirkens Bymisjon.

En politikk for sosialt entreprenørskap må, selv om den legger en forretningsorientert modell til grunn, også legge til rette for frivillige organisasjoner. Dette fordi man ellers kan risikere at det blir vanskeligere for ideelle aktører å bruke sosialt entreprenørskap som metode for å oppnå sosiale mål.

Ideelle aktørers innovasjon på helse- og velferdsfeltet

Rapporten berører også spørsmålet om sosiale virksomheter kan bidra til innovasjon på helse- og velferdsfeltet¹. Frivillighet Norge er positiv til at spørsmålet reises. Vi etterlyser imidlertid at rapporten beskriver den lange tradisjonen ideelle aktører har for å være pionerer og fremme innovasjon på helse- og velferdsfeltet.

Ideelle aktører har lange tradisjoner for å være pionerer på helse- og velferdsfeltet. De har identifisert udekkede behov og utviklet institusjoner og tilbud rettet inn mot bestemte formål og grupper, som senere har blitt en del av det norske velferdstilbudet og et offentlig ansvar.

De ideelle aktørene har vært initiativtakere til tilbud innen eksempelvis rus- og avhengighetsbehandling, sykepleierutdanning, helsestasjoner, krise- og støttesentre, asylmottak og helsehjelp til papirløse immigranter. Mange av tilbudene ville ikke ha kommet i stand dersom ikke ideelle aktører hadde sett på etableringen av behandlings- eller omsorgstilbudet som nødvendig i sitt helhetlige arbeid innenfor områder som kvinners rettigheter, familievern, barns rettigheter, forebygging av fattigdom og sosial eksklusjon. Også i vår tid står ideelle aktører på velferdsfeltet for nyetableringer. De oppretter tilbud til nye grupper, for eksempel papirløse, spilleavhengige og enslige mindreårige asylsøkere, og de tar i bruk nye metoder som for eksempel selvhjelpsgrupper og likemannsarbeid.

Frivillighet Norge vil understreke at det med en satsning på sosiale virksomheters innovasjon, samtidig er viktig ikke å underminere viktigheten av den innovasjonen som foregår i ideell sektor. Denne er på samme tid sårbar og verdifull for samfunnet, og trenger anerkjennelse og egne rammevilkår for å fortsette å eksistere.

Næringspolitisk tilnærming

Frivillighet Norge oppfatter at en politikk for å stimulere til sosialt entreprenørskap må være en del av norsk næringspolitikk. Sosiale entreprenører kan bidra til å løse mange viktige utfordringer, særlig på helse- og velferdsfeltet.

---

¹ Ibid. s 26-29

Det er samtidig viktig for Frivillighet Norge å understreke at profittbaserte sosiale entreprenører ikke er en del av frivillig sektor, som er en egen sektor med egne kjennetegn og egne behov.

Frivillighet Norge mener det er viktig at myndighetene ikke blander verktøyene for på den ene siden å fremme sosialt entreprenørskap, og på den andre siden å fremme demokratiopplæring og bred folkelig deltagelse. Dette er to ulike fenomener som begge tilfører lokalsamfunn og storsamfunn noe positivt, hver på sin måte. Samrøre mellom politikk og verktøy for disse to feltene vil kunne føre til uheldig konkurranse om støtteordninger og andre insentiver. Det vil særlig gå utover små og sårbare organisasjoner som ikke kan eller ikke vil arbeide ut fra forretningsmessige prinsipper. Eventuell offentlig økonomisk støtte til sosialt entreprenørskap bør derfor bli administrert gjennom egne verktøy og egne støtteordninger. Dette er nødvendig for å unngå uklarhet knyttet til målene for frivillighetspolitikken, og for ikke å svekke rammevilkårene for de medlemsbaserte organisasjonene. Samtidig vil egne, tilpassede verktøy i større grad kunne fremme de politiske mål myndighetene måtte ha for å støtte sosialt entreprenørskap.

Vennlig hilsen

Birgitte Brække
Generalsekretær
Frivillighet Norge